

Betænkning

over forslag til lov om beskatning ved sammenslutning af aktieselskaber m. v.

(Afgivet af udvalget den 19. april 1967).

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder og har modtaget en skriftlig henvendelse fra Erhvervenes Fællesudvalg om Skattespørgsmål. I forbindelse med drøftelserne har udvalget modtaget svar fra finansministeren på en række af udvalget stillede spørgsmål.

Spørgsmålene og svarene er optrykt som bilag til betænkningen.

Udvalget indstiller herefter lovforslaget til vedtagelse uændret.

Peter Nielsen.	Ove Hansen.	Per Hækkerup, formand.	Egon Jensen.	Hans Lund.
Chr. Rasmussen.	Børge Schmidt.	Ib Thyregod.	Erik Eriksen.	Per Federspiel.
Jens Peter Jensen.	Knud Thomsen.	Haustrup Clemmensen.	Fanger.	
	Ømann.	Poul Dam.	A. C. Normann, næstformand.	

Bilag.

Spørgsmål 1: Bør reglen i § 2, stk. 2, om, at der skal præsteres 90 pct. af værdien af aktier i ophørende selskab ikke også gælde ved sammenslutning eller opkøb af banker?

Svar: Reglerne i § 2, stk. 2 og 3, tager sigte på at hindre skattefrihed i tilfælde, hvor et moderselskab opluger et datterselskab (såkaldt „lodret fusion“). Ved kravet om, at aktierne i det opslugte selskab (datterselskabet) skal være vederlagt med aktier i det fortsættende selskab (moderselskabet), pånødes dette at lade datterselskabsaktierne ombytte med egne aktier. Efter § 39 i loven om aktieselskaber må et aktieselskab ikke besidde egne aktier til et større beløb end 10 pct. af aktiekapitalen.

Når der er stillet krav om, at 90 og ikke 100 pct. af værdien af aktierne i det opslugte selskab skal være ombyttet med aktier i det fortsættende selskab, skyldes det et hensyn til bestemmelsen i § 57 i loven om aktieselskaber. Efter denne regel skal en sammenslutning af selskaber for at kunne gennemføres være vedtaget af 90 pct. af aktiekapitalen. Er sammenslutningen vedtaget af de 90 pct. af aktiekapitalen, vil de aktionærer, der har stemt imod, kunne forlange, at de øvrige aktionærer afkøber dem deres aktier til en af en voldgiftsret fastsat pris. Det er ikke fundet rimeligt og hensigtsmæssigt at udelukke skattefrihed, hvor aktionærerne i stedet udløses kontant af selskaberne.

Efter bankloven må en bank ikke uden bankinspektørens tilladelse have andre banker som datterselskaber, og der er i det hele gennem det offentliges kontrol med bankerne skabt en betydelig grad af sikkerhed for, at en skattefri sammenslutning af banker ikke vil give disse eller deres aktionærer utilsigtede skattemæssige fordele. Der er derfor hverken i de tidligere bankbekendtgørelser eller i det foreliggende lovforslag fundet grundlag for også at stille bankerne over for kravet om, at 90 pct. af værdien af aktierne skal ombyttes med aktier i den

fortsættende bank. Som det nærmere vil fremgå af svaret nedenfor på spørgsmål 4, er det meningen, at der i finansministeriet skal arbejdes videre med de skattemæssige spørgsmål i forbindelse med de lodrette fusioner. Da de lodrette fusioner således muligvis vil kunne inddrages under skattefriheden, synes det ikke hensigtsmæssigt i det foreliggende lovforslag at fravige de i bankbekendtgørelserne fastsatte regler.

Spørgsmål 2: Agter finansministeren at indføre mulighed for stempelfrihed for aktieselskaber ved sammenslutning svarende til bestemmelsen i finansministeriets bekendtgørelse af 1. april 1966 om beskatning og afgiftsberigtigelse ved sammenslutning af banker?

Svar: Nej.

Reglerne om stempel- og tinglysningsafgift, der i modsætning til beskatningsreglerne har været gældende i en meget lang årrække, medfører afgift, fordi der ved fusionen dannes et nyt aktieselskab, hvortil aktiverne i de fusionerede selskaber overdrages, således at aktionærerne i hvert enkelt af disse selskaber gennem deres aktiepost i det nye selskab bliver medejere af aktiverne i samtlige fusionerede selskaber. Ved fusioner finder der således en overdragelse sted, og da stempel- og tinglysningsafgift er afgifter på omsætning, synes der ikke at være grund til at lade afgiften af denne omsætning bortfalde. Hertil kommer, at en eventuel afgiftsfritagelse nødvendigvis måtte føre med sig, at fritagelsen også må gælde sammenslutning af sådanne selskaber og foreninger, der ikke omfattes af det fremsatte lovforslag, fordi sammenslutning efter gældende lovgivning ikke har beskatningsmæssige konsekvenser. Det synes desuden vanskeligt at begrunde, at afgiftsfritagelsen ikke også bør gælde ved sammenslutning af enkeltmandsfirmar og interessentskaber eller disses omdannelse til aktieselskaber. En udvidelse af den særlige

regel for banker må derfor anses for betænkelig. Finder man, at der med hensyn til stempel- og tinglysningsafgiften bør være ligestilling mellem bankfusioner og andre fusioner, må det forekomme mere nærliggende, at en sådan ligestilling tilvejebringes ved at lade afgiftsfritagelsen for bankfusioner bortfalde.

Spørgsmål 3: Hvilke regler gælder for sammenslutning af kooperative virksomheder, der falder uden for lovforslagets kap. 2?

Svar: Lovforslaget omfatter kun sådanne sammenslutninger af kooperative virksomheder, hvor mindst én af de sammensluttede foreninger beskattes efter de nye regler for beskatning af brugsforeninger (og visse hovedforeninger). Hvor alle foreninger, der er omfattet af sammenslutningen, beskattes efter de gamle regler, d. v. s. af en fiktiv indkomst, opgjort på grundlag af foreningsformuen, finder forslaget bestemmelser ikke anvendelse. Her vil sammenslutningen ikke udløse nogen beskatning hos den opslugte forening af fortjeneste på maskiner, inventar og lignende driftsmidler samt fast ejendom m. v. Det svarer nøje til, at den kooperative virksomhed i den almindelige likvidationssituation ikke beskattes af sådanne fortjenester. Begrundelsen for, at disse fortjenester ikke beskattes i likvidationstilfældet, må netop søges i det forhold, at den kooperative virksomheds skattepligtige indkomst er opgjort efter de specielle regler som en vis procentdel af foreningsformuen. Der har således bl. a. ikke været lejlighed til at foretage nogen skattefri afskrivning på maskiner, inventar og lignende driftsmidler samt fast ejendom.

Den kooperative virksomhed anses for ophørt, når den er frigjort for enhver forpligtelse over for kreditorer og andelshavere. Ofte vil det være vanskeligt at konstatere, hvornår denne frigørelse har fundet sted. Det hænger sammen med, at der for de kooperative virksomheder ganske savnes formelle opløsningsregler svarende til, hvad der gælder på aktieselskabsområdet. I forbindelse med en sammenslutning af kooperative virksomheder forekommer det, at den fusionerede forening fortsætter med at eksistere, blot under ændrede former,

f. eks. med afvikling af en for andelshaverne fælles gældsforpligtelse som eneste eller væsentligste formål. Især i sådanne tilfælde vil det være usikkert, hvornår den fusionerede forening kan anses for likvideret, således at der kan gennemføres beskatning hos andelshaverne af den indvundne fortjeneste på andelsbeviserne.

Som følge af det anførte vil sammenslutningen af kooperative virksomheder i almindelighed ikke medføre nogen beskatning af fortjenesten på andelsbeviserne i den opslugte forening, når andelsbeviserne blot ombyttes med andelsbeviser i den fortsættende forening og der ikke sker nogen udlodning. Andelsbeviserne i den fortsættende forening vil i henseende til anskaffelsespris og erhvervelsestidspunkt træde i de gamle andelsbevisers sted. Andelshavere, der udløses kontant, beskattes på sammenslutningstidspunktet efter de almindelige regler af den opnåede fortjeneste.

Spørgsmål 4: Vil finansministeren gå ind for tilsvarende regler som i lovforslaget i tilfælde af sammenslutninger af selskaber ved lodret fusion, hvis dette kan ske således, at reglerne ikke kan udnyttes til at skaffe aktionærer eller selskaber utilsigtede skattemæssige fordele, jfr. den af folketingsudvalget den 26. maj 1966 afgivne betænkning vedrørende forslag til lov om ændring i lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v.?

Svar: Det vil fremgå af bemærkningerne til lovforslaget (side 5, spalte 1 f. n.) og af forhandlingerne i Folketinget under forslaget første behandling (Folketingstidende sp. 1070), at det er hensigten i finansministeriet at arbejde videre med de skattemæssige problemer i forbindelse med sammenslutning af selskaber. Det vil herunder blive undersøgt, om også de lodrette sammenslutninger under en eller anden form kan inddrages under skattefriheden. Før disse undersøgelser er bragt til ende, kan der ikke tages stilling til, i hvilket omfang de lodrette sammenslutninger vil kunne inddrages under skattefriheden, og før det tidspunkt er det også umuligt at bedømme, hvilke regler der i givet fald skal gælde for de lodrette sammenslutninger. Reglerne må udformes således, at adgangen til skatte-

frihed ikke vil kunne udnyttes til at skaffe aktionærer eller selskaber utilsigtede skattemæssige fordele.

Spørgsmål 5: Det i lovforslagets § 2, stk. 3, jfr. § 4, stk. 3, og § 5, stk. 2, omhandlede opløsningstidspunkt ønskes nærmere klarlagt. Menes der tidspunktet for generalforsamlingsbeslutningen, tidspunktet for den faktiske sammenslutning, eller kan der være tale om et tredje tidspunkt?

Svar: For aktierne i det opslugte selskab bestemmes det indbyrdes værdiforhold, hvor dette overhovedet tillægges betydning (jfr. forslagets § 4, stk. 1 og 3, samt § 5, stk. 2), på grundlag af kursværdierne ved *selskabets opløsning*.

Hvor der er tale om aktieselskaber, sigtes til det tidspunkt, hvor „aktieselskabernes sammenslutning gennemføres“, jfr. § 2, stk. 3, 1. punktum. Sammenslutningen er først gennemført, når de anmeldte kreditorer er fyldestgjort eller har meddelt samtykke i overdragelsen og aktionærene er vederlagt. Tilbage vil herefter kun være at foretage den i § 70, stk. 3, i aktieselskabsloven omhandlede anmeldelse af, at sammenslutningen er gennemført. § 70, stk. 3, har om gennemførelsen benyttet udtrykket „den endelige overdragelse“, men da dette udtryk kan lede tanken hen på generalforsamlingens endelige *beslutning* om fusion, er det klarere begreb „gennemførelsen“ anvendt i nærværende lovforslag. I betænkning nr. 362/1964 om revision af aktieselskabslovgivningen (udkastets § 115, stk. 5) er aktieselskabslovens formulering da også forladt, og der tales i stedet for om det tidspunkt, hvor „betingelserne for ophør af den særskilte forvaltning af det overtagne selskabs aktiver

er opfyldt, og aktionærene i det overtagne selskab er fyldestgjort“.

For andet end aktieselskaber er selve gennemførelsen af beslutningen om sammenslutning i forslagets § 2, stk. 3, 2. punktum, bestemt som det tidspunkt, hvor selskabet er frigjort for enhver forpligtelse over kreditorer og deltagere.

De formelle betingelser for meddelelse af tilladelse til skattefri sammenslutning er for aktieselskabernes vedkommende ikke knyttet til sammenslutningens gennemførelse. I § 2, stk. 3, 1. punktum, i forslaget er der af praktiske grunde lagt vægt på den senere *anmeldelse* til aktieselskabsregisteret om, at gennemførelsen er sket, jfr. aktieselskabslovens § 70, stk. 3.

Spørgsmål 6: I tilslutning til udvalgets spørgsmål nr. 1 bedes det uddybet, hvorfor der nødvendigvis efter reglen i § 2, stk. 2, skal præsteres 90 pct. af værdien i aktier i det opslugende selskab. Hvis dette ikke på forhånd har ejet over 25 pct. af aktiekapitalen i det opslugte selskab, er der jo ikke opnået datterselskabslettelse, og kontant udlodning med umiddelbart påfølgende fusion synes da ikke at have anden virkning, end at de personlige aktionærer i det opslugte selskab underkastes indkomstbeskatning eller kapitalvindingsskat.

Svar: Som det fremgår af svaret ovenfor på spørgsmål 1, er kravet om, at 90 pct. af værdien af aktierne i det opslugte selskab skal vederlægges med aktier i det fortsættende selskab, afledt af bestemmelsen i § 57 i aktieselskabsloven om den majoritet, der er fornøden for at få gennemført en fusion. Grænsen på 90 pct. står således ikke i sammenhæng med reglerne for datterselskabslempelse.